

# ביבליוגרפיה לתרגיל קריאה בספר אוצר החיים לר' יצחק

## דמן עכו

המורה יהודה ליבס

### חיבורי ר' יצחק דמן עכו

א. אוצר החיים. החיבור לא נדפס, ואף לא נמצא כולו בכתבי היד. כתב היד העיקרי: כ"י גינצבורג (מוסקבה) 775. כתבי יד נוספים: כ"י אוקספורד 1911, כ"י אדלר 1589, כ"י ששון 919 (ועוד). חלקים מספר זה הועתקו לדפוס מחשב, הן בידי יהודה ליבס ומלילה הלנר-אשד לתרגיל קריאה בספר זה בעבר, והן בפרויקט ההוצאה לאור של הספר המתבצע עתה, בהנחיית בועז הוס ויהודה ליבס.

ב. ספר מאירת עיניים. מהדורה מדעית עם הערות ומבואות, על ידי עמוס גולדרייך. עבודת דוקטור (בהדרכת גרשם שלום), האוניברסיטה העברית בירושלים, תשמ"א (דפוס צילום של פרסומי המדרש ללימודים מתקדמים תשמ"ד). ספר מאירת עיניים יצא לאור גם במהדורה אחרת, מהדורת חיים ארי' ערלאנגער, ירושלים תשל"ה, תשנ"ג.

ג. פירוש על פרק ראשון של ספר יצירה. מהדורת גרשם שלום, קרית ספר לא (תשט"ז), עמ' 379-396 (עם מבוא על ר' יצחק). החיבור נדפס שוב (בגניבה) בתוך 'ספר יצירה עם פירוש אור יקר מהרמ"ק' (ירושלים תשמ"ט). מדובר בספר בפורמט קטן, שאינו שייך לסדרה של אור יקר בפורמט גדול, שגם שם נמצא פירושו של הרמ"ק לספר יצירה), עמ' לא-נג. בכרך זה נדפס גם (ושוב בגניבה משלום) פירוש לספר יצירה של ר' יצחק סגיא נהור, שפירושו של ר' יצחק דמן עכו הוא במידה רבה פירוש עליו.

ד. תרגום לעברית (מערבית) והשגות על פירושו של ר' יהודה אבן מלכה לפרקי דרבי אליעזר. הוצא לאור מכ"י על-ידי הצעיר יוסף ינון פנטון, ירושלים תשא"ן. לספר יש גם מבוא חשוב לעניין ר' יצחק דמן עכו.

ה. קטע מספר דברי הימים של ר' יצחק דמן עכו, שעניינו חיבור ספר הזוהר. נדפס לראשונה בתוך ספר יוחסין לר' אברהם זכות, מהדורת פיליפובסקי, פרנקפורט ע"נ מיין תרפ"ה, עמ' 88-89. והתפרסם בנוסח מתוקן עם מחקר מפורט על ידי ישעיה תשבי, משנת הזוהר, כרך א, עמ' 28-34.

על קטע זה ראה גם יהודה ליבס, 'שנת פטירתו של ר' משה די ליאון'.

<http://pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/ramdal.doc>

1. סגולות שונות בקבלה מעשית מאת ר' יצחק דמן עכו (לעתים בכינוי הערבי אלעכאוי) מצויות בכתבי יד שונים. כגון כ"י BAR ILAN 278 (מתכ"י בספריה הלאומית: F36619) דפים 94-97, 105-106). כ"י סינסיניטי HUC 8\62 (מתכ"י F35506), דף 71-84; קמיע למגיפה, כ"י בניהו 315/5 (מתכ"י F43703), דף 66-68; כ"י גאסטר 603 (מתכ"י F7814), דף 9; ועוד ועוד (ראה בקטלוג מתכ"י).

### **חיבור מעניין שיצא אולי מחוגו של ר' יצחק**

שערים לזקן, מהדורת אליוט וולפסון, קבלה 19 (תשס"ט), עמ' 195-278. באותו כרך (עמ' 143-194 התפרסמה גם הקדמה של וולפסון לטקסט זה, שבו הוא שוטח את השערותיו על מקורו. על הקשר האפשרי לר' יצחק דמן עכו או לחוגו ראה משה אידל, גולם, הוצאת שוקן, תל-אביב תשנ"ו, עמ' 120-121.

### **מחקרים**

א. Eitan P. Fishbane, *As Light Before Dawn*, Stanford University Press, 2009. מונוגרפיה על ר' יצחק דמן עכו. בסוף הספר מצויה גם ביבליוגרפיה מפורטת.  
ב. אפרים גוטליב, 'הארות דבקות ונבואה בס' אוצר החיים לר' יצחק דמעכו', בספרו מחקרים בספרות הקבלה, אוניברסיטת תל-אביב תשל"ו, עמ' 231-247.  
ג. 'מדרש הלכה מיסטי המיוחס לשמעון בן שטח'. קבלה 24 (תשע"א), עמ' 153-170.  
<http://pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/benshetah.doc> (במרכזו של מאמר זה הובא ונחקר קטע מספר אוצר החיים).

ד. Boaz Huss, 'NISAN – The Wife of the Infinite: The Mystical Hermeneutics of Rabbi Isaac of Acre', *Kabbalah* 5 (2000), pp. 155-181.  
ה. George Vajda, 'Les observations critiques d'Isaac d'Acco sur les ouvrages de Juda ben Nissim ibm Malka', *Revue des etudes juives*, December 1956, pp. 25-71.

ו. סנדרה ולאברג-פרי, בנסתר ובנגלה – עיונים בתולדות ה'אין סוף' בקבלה התיאוסופית, כרוב לוס אנג'לס תש"ע.

ז. סנדרה ולאברג-פרי, תפיסת אחדות האל אצל ר' יצחק דמן עכו, הרצאה שנישאה בקונגרס העולמי למדעי היהדות, ירושלים תשס"ה, 9 עמודים בדפוס מחשב, מצויים באוסף שלום בספריה הלאומית, 6229.2.

ח. משה אידל הקדיש לר' יצחק דמן עכו דיונים רבים בחיבוריו השונים, ואפשר למוצאם במפתחות בסוף הכרכים (ע"ע יצחק דמן עכו, אוצר חיים). דיונים רבים כאלה יימצאו למשל בספרו גולם (הנ"ל, ושם במיוחד בעמ' 117-119); 'פרקים בקבלה הנבואית', ספריית סברא, ירושלים תש"ן (בעיקר במאמרים ה, ו, ז); משה אידל, קבלה: היבטים חדשים, הוצאת שוקן, תל-אביב תשנ"ג; החסידות בין אקסטאזה למאגיה, הוצאת שוקן, ירושלים ותל-אביב תשס"א, עמ' 112-119, 181-182, 285-286 ועוד.

ט. חביבה פדיה, המראה והדיבור, הוצאת כרוב תשס"ב, לפי המפתח (ע"ע ר' יצחק דמן עכו).